

**Qorti tal-Magistrati (Għawdex)
bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali**

**Magistrat Dottor Brigitte Sultana, LL.D., LL.M (Cardiff), Adv. Trib.
Eccl. Melit.**

Seduta tal-11 ta' Dicembru 2020

**Il-Pulizija
(Spettur Josef Gauci)**
vs.
Chalie Muscat

Il-Qorti;

Rat 1-imputazzjonijiet dedotti kontra 1-imputat Chalie Muscat, bin John Mary Muscat u Victoria Muscat nee Sultana, imwieleq fil-05 ta' Frar, 1978, u residenti gewwa 78, Triq Frangisk Camilleri, Xaghra, detentur tal-karta tal-identita' nru. 5178G:

Talli nhar it-30 ta' Marzu 2019, ghall-habta tal-17:10 waqt li kien qed isuq vettura numru ABH 123 ta' l-ghamla Toyota Tercel, fi Triq il-Għarb, limiti ta' l-Għasri, Ghawdex:

(1) Saq vettura bil-mutur bin-numru ABH123 b'nuqqas ta' kont, bi traskuragni jew b'mod pericoluz (Kap 65 Art 15(1)(a));

(2) Talli fl-istess data, hin, lok u cirkustanzi saq vettura billi acceda l-limitu ta' velocita' waqt li kien għaddej minn barra belt jew rahal (L.S. 65.11 Art. 127(1));

(3) Talli b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti, involontarjament ikkaguna feriti ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Olgun Ilker, karta ta'l-identita Franciza Nru: 160513300588 skont kif iccertifikat minn Dr. Peter Muscat MD ta' l-Isptar Generali t'Għawdex (Kap9 Art 226(1)).

Il-Qorti ntalbet illi f'kaz ta' htija tisspospendi l-licenzja tas-sewqan ta' l-akkuzat ghall-perjodu li jidrilha xieraq.

Rat illi matul is-seduta tat-03 ta' April, 2019 l-Ufficial Prosekurur ikkonferma l-imputazzjonijiet bil-gurament;

Rat li matul l-istess seduta l-Ufficial Prosekurur esebixxa l-affdavits ta' PS 1301 u PS 1040;

Rat li matul is-seduta tat-23 ta' Gunju 2020, l-Ufficial Prosekurur iddikjara li ma kellux aktar provi x'jipproduci;

Rat illi fis-seduta ta' l-04 ta' Settembru, 2020 l-imputat ghazel li ma jixhidx, id-difiza ddikjarat li ma kellhiex aktar provi xi tressaq, il-prosekuzzjoni striehet fuq il-provi u rrimettiet ruhha, u saret trattazzjoni mill-avukat ta' l-akkuzat.

Rat illi fl-istess seduta l-kawza thalliet għas-sentenza għall-11 ta-Dicembru, 2020.

Rat id-dokumenti kollha prezentati, hadet konjizzjoni tax-xiehda prodotti, semghet it-trattazzjoni tal-partijiet, u wara li fliet l-atti kollha tal-kawza;

Ikkunsidrat.

Illi skont il-fatti riskontrati jidher li nhar it-30 ta' Marzu 2019 għall-habta tal-hamsa u ghaxra ta' wara nofs inhar Chalie Muscat kien qed isuq vettura tal-ghamla Toyota Tercel bin-numru ta' registrazzjoni ABH123 fi Triq il-Għarb, limiti ta' l-Għasri fl-inhawi magħrufa bhala "Wilderness". Mieghu kellu liz-zewg uliedu minuri u ommu rekbin fuq wara u l-habiba ta' ommu, li fuqha hija registratat l-vettura msemmija, riekba fuq quddiem ma' genbu.

Fl-istess triq inzerta li kien hemm grupp ta' zaghzagħ francizi li kienu gew għall-btala Ghawdex. Dawn nizlu minn fuq ix-xarabank, fuq l-stage li hemm fl-istess triq. Uhud miz-zaghzagħ qasmu għan-naha l-ohra tat-triq. Wieħed miz-zaghzagħ mar biex jaqsam għal warajhom u fil-hin u l-mument sehh l-incident billi ntlaqat mill-vettura misjuqa mill-akkuzat. L-akkuzat ma waqafx sobtu izda baqa' isuq għal ftit imbagħad rega' lura u tef'a mal-genb. Kien hemm xi nies illi kienu qed jagħmlu passiggata fuq in-naha l-ohra tat-triq. Dawn waqfu u ssejħet l-ambulanza u l-pulizija. F'din l-istess triq hemm zewg "*pedestrian crossings*" u skont ix-xhieda tal-persuni li kienu għaddejjin minn fuq il-post, meta s-sinistrat qasam it-triq ma uza l-ebda wahda minnhom.

L-akkuzat qiegħed quddiem din il-Qorti jiġi akkuzat illi:

- 1) saq vettura b'nuqqas ta kont, traskuragni jew b'mod perikoluz (Art 15(1)(a) Kap 65);
- 2) acceda l-limitu ta' velocita' waqt li kien għaddej minn barra belt jew rahal (Art 127 (1) Legislazzjoni Sussidjarja 65.11);
- 3) b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' tharis ta' regolamenti, involontarjament ikkagħuna feriti ta' natura gravi fuq

il-persuna ta' Olgun Ilker u dana skont certifikat rilaxxat minn Dr. Peter Muscat ta' l-Ishtar Generali t'Għawdex (Art 226(1) Kap.9)

Ikkunsidrat.

Provi.

Fis-seduta tat- 3 ta` April, 2019 gew ipprezentati mill-prosekuzzjoni zewg affidavits wiehed ta PS 1301 Christian Bonello¹ u PS1040 John Grima².

Fl-affidavit tieghu PS 1301 jafferma li fit-30 ta' Marzu, 2019 ghall-habta ta' 17:15hrs l-ghassa tar-Rabat Ghawdex, dahlet telefonata li kien sehh incident stradali. Jghid li huwa nforma lil PS1040 li min-naha tieghu mar fuq is-sit ta' l-incident u nfurmah lura li kien hemm persuna ta' nazzjonalita' franciza li ttiehdet l-isptar b'ambulanza. Aktar tard PS1301 mar hu stess fuq il-post u fuq il-lok ta' l-incident ra l-karozza Toyota Trecel ABH123. Hu għamel l-iskizz ta' l-incident kif ukoll ha l-verżjoni tax-xufier, l-akkuzat Chalie Muscat u tal-passigieri adulti li kien hemm fil-vettura fil-mument ta' l-incident.

Jghid li nnota li l-visor tax-xemx in-naha tax-xufier kienet imtella'. Meta kellem lix-xufier dan infurmah illi huwa kien liebes in-nuccali tax-xemx. Infatti b'rabta ma' dan fl-okkorrenza³ jirrizulta li l-akkuzat stqarr ukoll illi x-xemx kienet għamietu.

PS1040 John Grima jghid li malli gie nfurmat illi kien hemm incident stradali fejn il-“Wilderness” acceda fuq il-post. Malli wasal fil-lok u qabez il-Bus Stop San Niklaw fid-direzzjoni ta' l-Għarb ra persuna ma' l-art.

---

¹ A fol.4 sa 5 tal-process

² A fol.23 sa 27 tal-process

³ A fol 6 sa fol 19 tal-process

Jghid li hu ha ritratt⁴ tal-vittma hekk kif waslet l-ambulanza. Jghid ukoll li tkellem ma xi nies li kienu raw l-incident isehh u kien infurmat li s-sinistrat iprova jaqsam it-triq, tfaccat il-karozza misjuqa mill-akkuzat u laqtitu.

Jirraporta li skont ma jirrizulta minn dak li qalulu n-nies li raw l-incident il-guvni ntlaqat mill-karozza u tar fl-ajru. Wahda mix-xhieda ta' l-incident Maria Mercieca stqarret mieghu li hija rat lill-grupp ta' zaghzagħ niezel mix-xarabank. Rat lis-sinistrat ihares fid-direzzjoni tar-Rabat biex jaqsam. Qalet ukoll li hija rat il-karozza ta' l-akkuzat gejja mid-direzzjoni tar-Rabat. Il-karozza ma kinitx ghaddejja b'velocita' esagerata u laqtet lill-guvni. Qaltlu wkoll li l-karozza baqghet sejra għal ftit u mbagħad irriversjat lura.

PS 1040 kellem ukoll lill-grupp ta' zaghzagħ li ndikawlu sa fejn kien wasal is-sinistrat meta ntlaqat. Ma' l-art fejn indikawlu kien hemm it-tabella ta' flixkun ta' l-ilma u hu għalhekk indika l-post b'cirku ahmar. Dawn iz-zaghzagħ allegaw li l-vettura kienet ghaddejja b'velocita' ta' 90/100km fis-siegha.

PS1040 jafferma li ma l-art ma kienx hemm sinjal ta' brejkijiet u li x-xemx kienet niezla faccata tas-sewwieq. Jghid li l-akkuzat indikalu l-post fejn waqaf qabel ma rriversja u dan kien 12.5 metri 'l bogħod mill-arblu 21 immarkat fl-iskizz.

Xehdu wkoll il-membri tal-grupp ta' zaghzagħ francizi li kienu mas-sinistrat dak inhar li sehh l-incident⁵. Dan għamluh bl-ghajnuna ta' interpretu. Minn dak li xehdu jirrizulta li dak inhar dawn iz-zaghzagħ kienu għadhom kif nizlu mix-xarabank. Kien qed jippruvaw isibu d-direzzjoni ta' fejn kellhom imorru sabiex isibu d-dar li fiha kellhom iqattghu l-btala tagħhom. Filwaqt li grupp qasam it-triq fejn sehh l-

⁴ A fol 25 tal-process

⁵ Ara xhieda fis-seduta tat-3 ta' April, 2019 a fol 28 sa 48 tal-process

incident, is-sinistrat kien għadu warajhom⁶. Huma jghidu li fit-triq ma kienx hemm karozzi. X'hin kien qed jaqsam is-sinistrat giet karozza li kienet qed issuq imghaggla u laqtitu. Jirrizulta wkoll li dak il-hin kienet niezla x-xemx. Mistoqsija jekk kienux raw iz-zebra crossing, jghidu illi lanqas kienu ttendew biha.

Ix-xhud **Malik Seghir Chinoune** għamel osservazzjoni mportanti u afferma li l-karozza nvoluta fl-incident ma waqfitx fuq il-post izda waqfet iktar 'il bogħod⁷. Ftakar il-vettura mingħajr problem infatti qal li kienet Toyota hadra u anke identifika lix-xufier bhala l-imputat. Dan ix-xhud ikkonferma li fit-triq fejn sehh l-incident hemm zewg "pedestrian crossings". Din il-verżjoni kienet ikkorroborata mix-xhud **Jean Claude Mihidjay**.

Is-sinistrat **Ilker Olgun** xehed mill-Isptar Generali ta' Ghawdex⁸. Huwa jixhed illi l-ewwel qasmu tnejn minn shabu u mbagħad mar jaqsam hu. Kien qed igorr pakkett ilma u kien wara nofsinhar. Jghid illi fit-triq ma kien hemm xejn, ma kienx hemm karozzi. Jixhed illi meta ntlaqat mill-karozza ma kienx fuq l-bankina u ma kienx 'il barra hafna. Jghid illi kien fuq iz-zebra crossing.

Xehed ukoll it-tabib Dottor Peter Muscat⁹ li qal lis-sinistrat għamlulu *polytrauma Ct scan* minhabba l-incident. Kompla jghid illi wara li sarlu anke *CT Brain instab* li kellu ammont zghir ta' demm migbur f'rashu¹⁰. Ma kellux ksur f'rashu imma kellu għandu fuq in-naha tal-lemin ta' rasu. Barra minn hekk kien qed isofri wkoll minn kollass zghir tal-pulmun fuq in-naha tal-lemin, kif ukoll tbengil fil pulmun fuq iz-zewg nahat. Irrizultat ta' *CT scan* ta' zaqqu wera li kien qed isofri minn ticritiet gol-fwied¹¹, imma ma kienx qed jitlef demm minnu.

⁶ Ara xhieda 3 ta' April, 2019 a fol 42 tal-process

⁷ Ara xhieda 3 ta' April, 2019 a fol 43 tal-process

⁸ Ara xhieda 4 ta' April, 2019 minn a fol 51 sa fol 53 tal-process

⁹ Seduta 14 ta' Gunju, 2019 a fol 56 sa fol 58 tal-process

¹⁰ *Small subarachnoid bleeding* deskritt a fol 56 tal-process

¹¹ *Intrahepatic lacerations* a fol 56 tal-process

Jghid ukoll illi mill-X rays li ttiehdu rrizulta li s-sinistrat kellu ksur fis-seba' kustilja fuq in-naha tal-lemin kif ukoll ksur fuq in-naha t'isfel tax-xewka tad-dahar, li ma kinitx barra minn postha¹². Kellu ksur ta zewg ghadmiet ta' siequ l-leminija – *it-tibia* u *fibula*, kif ukoll ksur fil-polz. Huwa kklassifika l-griehi bhala ta' natura gravi izda ddikjara li s-sinistrat ma kienx fil-periklu li jitlef hajtu.

Ikkunsidrat

Il-Qorti tinnota li mill-atti jirrizulta li l-fatti mhux kontestati huma li s-sinistrat intlaqat minn karozza misjuqa mill-akkuzat, it-Triq li fiha sehh l-incident hija dritta, kienet niezla x-xemx u hemm ukoll zewg “pedestrian crossings”. Pero' jirrizulta wkoll li hemm zewg fatti – wahda l-velocita' tal-karozza nvoluta fl-incident u l-ohra l-post ezatt fit-triq minn fejn kien qed jaqsam is-sinistart meta sehh l-impatt mal-vettura - li dwarhom hemm xhieda konfliggenti. Sta ghalhekk ghal din il-Qort illi tezamina l-fatti kollha nkluz ix-xhieda moghtija sabiex tasal ghall-konkluzzjonijiet tagħha u dan fil-konfront ta' l-akkuzi migjuba kontra l-imputat.

Hu principju assodat fil-gurisprudenza Maltija li min jallega jrid jipprova dak allegat minnu u dan il-principju japplika kemm ghall-allegazzjonijiet magħmula mill-Prosekuzzjoni kif ukoll dawk magħmula mid-Difiza. Dan dejjem salv pero' ghall-prezunzjoni ta' l-innocenza ta' l-imputat u għad-dritt għas-silenzju li l-imputat igawdi minnhom. U apparti d-differenza fil-grad tal-prova mehtiega mill-Prosekuzzjoni u mid-Difiza meta jigu biex jippruvaw fatti allegati minnhom.

In oltre kif gie ritenut mill-Qorti fl-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Joseph Thorne** mhux kull konflitt fil-provi għandu awtomatikament iwassal għal-liberazzjoni tal-persuna akkuzata. Imma l-Qorti, f' kaz ta' konflitt fil-provi, trid tevalwa l-provi skont il-kriterji

¹² *Undisplaced fracture sacrum*

enuncjati fl-Artikolu 637 tal-Kodici Kriminali w tasal ghall-konkluzzjoni dwar lil min trid temmen u f'hix ser temmnu jew ma temmnu.

Illi ghal dak li jirrigwarda l-kredibbilta' tax-xhieda, l-Artikolu 638 tal-Kodici Kriminali jagħmilha cara li filwaqt li huwa fid-dover tal-Prosekuzzjoni li ggib il-provi kollha u l-ahjar prova possibbli sabiex il-grad tal-prova tal-Prosekuzzjoni jintlahaq b'success, is-sub-artikolu (2) ta' l-istess Artikolu jippostula li xhud wiehed wahdu jekk emnut huwa sufficjenti.

Ukoll relevanti ai fini tat-test tal-kredibbilta huwa l-Artikolu 637 tal-Kodici Kriminali li jistipula li għal dak li jirrigwarda xieħda ta' eta' minuri, xieħda ta' l-imputat kif ukoll ix-xieħda ta' persuni li huma klassifikati taht l-Artikolu 636 tal-Kodici Kriminali, fosthom persuni li jkollhom interess fil-kwistjoni li fuqha tkun mehtiega x-xieħda tagħhom, jew fir-rizultat tal-kawza , id-deċiżjoni (dwar il-kredibbilta tagħhom) tithalla fid-diskrezzjoni ta' min għandu jiggudika l-fatti, billi jittieħed qies tal-imgieba, kondotta u karattru tax-xhud, tal-fatt jekk ix-xhieda għandieq mis-sewwa jew hix konsistenti, u ta' fattizzi ohra tax-xhieda tieghu, u jekk ix-xhieda hix imsahha minn xieħda ohra, u tac-cirkostanzi kollha tal-kaz.

Tenut kont ta' dan il-Qorti ser tghaddi issa sabiex tqis l-akkuzi migħuba kontra Chalie Muscat.

L-ewwel akkuza migħuba kontra dan l-imputat hija li saq vettura b'nuqqas ta' kont, traskuragni jew b'mod pericoluz u dana bi ksur ta' l-Art 15(1)(a) Kap 65.

Illi skont gurisprudenza nostrana¹³,

"Jekk sewqan hux (1) negligenti; jew (2) bla kont jew (3) pericoluz hija kwistjoni ta' "degree" u kif jidhru wara xulxin huma fl-iskala tas-serjeta' tagħhom l-agħar

¹³ Il-Pulizija vs Kevin Caruana , Qorti tal-Appell Kriminali (Inferjuri), deciza 3 ta' April 2003

is-sewqan perikoluz. Biex jintegra ruhu r-reat ta' sewqan perikoluz hemm bzonn ta' certu grad ta' "recklessness". "Recklessness" giet definita bhala "wilfully shutting one's eye".

Sewqan negligenti jfisser nuqqas ta' prudenza ordinarja li wiehed għandu jadopera biex jevita s-sinistri stradali. Accident jista' minnu nnifsu jidher li x'aktarx gara minnhabba htija ta' xi persuna milli ghall-kawzi ohra. Hawnhekk, jaqa' fuq dik il-persuna l-piz tal-prova biex juri li f'dak li gara ma kellux htija. Dan ghaliex jistgħu jigu assodati serje ta' fatti li jikkostitwixxu dak li "in subiecta materia" jissejjah "res ipsa loquitur". S'intendi l-grad ta' prova fil-kaz ta' akkuzat jasal biss sa dak tal-probabilita' u mhux tenut li jiprova beyond "a reasonable doubt" kif jinkombi fuq il-Prosekuzzjoni. Hu veru li skont gurisprudenza aktar ricenti, it-teorija ta' "res ipsa loquitur" f'materja penali m'ghadhiex aktar tigi applikata mill-Qrati tagħna, pero', jistgħu jirrizultaw certi provi ndizjarji jew "circumstantial evidence" li joholqu certi "presumptions of fact" kontra s-sewwieq, li fl-assenza ta' spjegazzjoni li tilhaq il-grad tal-probabbilita' jistgħu anki jwasslu ghall-htija tas-sewwieq."

Barra minn hekk huwa wkoll stabbilit li "Sewqan traskurat (negligent driving) hu kwalsiasi forma ta' sewqan li jiddipartixxi minn, jew li ma jilhaqq il-livell ta' sewqan mistenni minn sewwieq ragonevoli, prudenti, kompetenti u ta' esperjenza. Bhala regola, il-ksur tar-regolamenti tat-traffiku kif ukoll in-non-osservanza tad-disposizzjonijiet tal-Highway Code li jincidu fuq il-mod jew il-kwalita' ta' sewqan ta' dak li jkun, jammonta wkoll għal sewqan traskurat. Sewqan bla kont hu deskrift fis-subartikolu (2) ta' l-imsemmi artikolu 15 bhala sewqan 'bi traskuragni kbira'. Din it-tieni ipotesi, jigifieri ta' sewqan bla kont, tikkontempla s-sitwazzjoni fejn il-grad ta' traskuragni tkun kbira u tinkludi lkazijiet fejn wieħed deliberatament jiehu riskji fis-sewqan li m'ghandux jiehu minnhabba l-probabilita' ta' hsara li tista' tirrizulta lil terzi, kif ukoll kazijiet fejn wieħed ikun indifferenti għal tali riskji. Sewqan perikoluz (dangerous driving) jirrikjedi li fil-kaz partikolari s-sewqan kien ta' perikolū għal terzi jew ghall-proprijeta' tagħhom. Biex wieħed jiddeċiedi jekk kienx hemm dana l-perikolu, wieħed irid jara c-cirkostanzi kollha tal-kaz, inkluzi l-hin u l-lokalita' ta' l-incident u l-prezenza o meno ta' traffiku iehor jew ta' nies għaddejjin bir-rigel."¹⁴

---

¹⁴ Il-Pulizija vs Andre Apap, Appell Kriminali, deciza 4 ta Frar, 2011.

Fid-dawl ta' dan l-insenjament il-Qorti tinnota li fil-kaz in ezami gie rilevat li t-triq fejn sehh l-incident hija wahda dritta u ghalhekk is-sewwieq seta' facilment jara quddiemu. Jirrizulta wkoll li fil-hin ta' l-incident kienet niezla x-xemx. Dan jidher car hafna anke mir-ritratti esebiti. Il-Pulizija PC1301 xehed illi nnota illi l-visor tax-xemx ma kinitx imnizzla u li meta gibed l-attenzjoni tal-konducent dan gharrfu illi huwa kien liebes in-nuccali ta-xemx. Di piu mill-okkorrenza jirrizulta li l-akkuzat innifsu afferma li fil-hin ta' l-incident ix-xemx kienet f'ghajnejh tant li ghamietu¹⁵. Dan ifisser li n-nuccali tax-xemx ma kienx effettiv tant li s-sewwieq ghamietu d-dija tax-xemx. Mill-iskizz jirrizulta li l-“*point of impact*”, kien 2.1m ‘il boghod mill-bankina, ftit ‘il boghod mill-linja tan-nofs li taqsam il-karreggjat tal-lemin ninn dik tax-xellug. Kif rappurtat fl-okkorrenza l-vettura garrbet hsarat fil-windscreen, fis-saqaf, fil-mirja n-naha tal-passiggier, fil-bumper in-naha tal-passiggier. Meta l-Qorti tizen dawn il-fatti kollha mehudin flimkien tasal biex tikkonkludi li s-sewwieq ma rax lis-sinistrat, li kien wasal kwazi f'nofs it-triq. Jerga jinghad li din hija triq dritta fejn konducent ta' vettura jista' jara t-triq kollha miftuha quddiemu. F'dan il-kaz ma garax hekk. Hekk kif gie ritenu fil-kaz sopra citat dawn il-fatturi flimkien jammontaw ghal “*circumstantial evidence*” li twassal ghall-holqien ta' prezunzjoni ta' fatt. Issa huwa minnu li kif argumentat id-difiza ma kienx hemm marki ta' brejkijiet ma' l-art pero' huwa fatt ammess anke mill-akkuzat li ma' l-impatt huwa ma ghafasx il-pedala tal-brake izda baqa' jsuq u dan minkejja li l-impatt mas-sinistrat instema' sew ghax min kien miexi fit-triq tant semghu li dar biex jara. Anke l-persuni l-ohra li kienu riekba fil-vettura xehdu li semghu d-daqqa. Is-sinistrat ukoll stqarr fl-okkorrenza li sema' daqqa izda ammetta wkoll li baqa' sejjer imbagħad waqaf aktar ‘il fuq u rega’ lura. Hija l-fehma ta' din il-Qorti li s-sewwieq tant ma kienx qed jara minhabba x-xemx li ma ndunax mill-ewwel li kien laqat persuna billi bix-xemx f'ghajnejh lanqas kien induna li hemm persuna qed taqsam. Bix-xemx dritta f'ghajnejh kien qed isuq bl-amment.

---

¹⁵ A fol 8 tal-process.

F'dan l-istadju jrid jinghad illi s-sewwieq ta' vettura huwa wkoll obbligat li jzomm *proper lookout*. X'jikkostitwixxi "*proper lookout*" gie kjarament definit hekk mill-Qrati Maltin¹⁶ :

"Dak li jikkostitwixxi proper lookout ivarja minn kaz ghall-iehor. Imma l-principju generali huwa wiehed. Sewwieq għandu jkun f'posizzjoni li jirreagixxi ghall-azzjoni jew agir sorprendenti li jista' jitfacca fit-triq. Dan hu dettagħ mill-prudenza u l-ligi."

Mill-provi fil-kaz odjern jirrizulta l-kuntrarju, tant li sehh l-incident. In oltre gie ritenut li hu "*dover ta'* "driver to see what is in plain view¹⁷" , "*min ma jarax dak li ragonevolment għandu jara, ifisser li ma kienx qed izomm* "*a proper lookout*"¹⁸. Matul il-kawza rrizulta wkoll li s-sinistrat ma kienx qed juza l-pedestrian crossing meta kien qed jaqasm it-triq. Madankollu dan il-fatt xorta ma jezonerax lill-akkuzat mill-obbligu strett li jzomm "*a proper lookout*" b' mod li allura kellu jara sew minn qabel u jintebah li s-sinistrat kien qiegħed kwazi f'nofs it-triq jaqsam minn quddiemu. Kien jinkombi fuqu d-dover illi joqghod aktar attent. Dan ghaliex kif gie ritenut fi "NEWHAUS N.D. vs. Bastion Insurance Co. Ltd" (1968):-

"Keeping a proper lookout means more than looking straight ahead – it includes awareness of what is happening in one's immediate vicinity. A motorist shall have a view of the whole road, from side to side....."

Hija l-fehma ta' din il-Qorti illi l-fatt li l-akkuzat naqas milli jnizzel il-visor ta' kontra x-xemx¹⁹, fil-hin li x-xemx kienet diretta faccata tieghu²⁰ pogga lilu nnifsu taht dik hekk imsejha "*self inflicted incapacity*" li mpedietu milli jara lill-vittma taqsam it-triq biex imbagħad ikun jista' jiehu l"*evasive action*" opportuna. Dan in-nuqqas jikkostitwixxi wkoll imprudenza fis-sewqan li jamonta għal sewqan b'manjiera traskurata.

¹⁶ Il-Pulizja v Marthexe Schembri, Appell Kriminali deciza, 24 ta' Awissu, 1990.

¹⁷ Il-Pulizja vs Alfonso Abela, il-Qorti tal-Appell Kriminali

¹⁸ Il-Pulizja vs. J.M. Laferla , Appell Kriminali, deciz 17 ta' Gunju, 1961.

¹⁹ Ara affidavit ta' PS 1301 Christain Bonello, a fol 5 tal-process

²⁰ A fol 25 tal-process

Mill-banda l-ohra pero' din il-Qorti pero' ma tirravizax fis-sewqan ta' l-akkuzat dak il-grad gravi ta' sewqan hazin li jikkostitwixxi s-sewqan periklouz u dana fid-dawl illi jekk sewqan hux negligenti jew bla kont jew inkella perikoluz hi kwistjoni ta' "Degree"²¹, u kif jidhru wara xulxin huma fl-iskala tas-serjeta' taghhom²². Minbarra hekk gie ukoll stabbilit li biex jintegra ruhu r-reat ta' sewqan perikoluz, hemm bzonn ta' certu grad ta' "recklessness"²³ u "Recklessness" giet definita bhala "wilfully shutting one's eye"²⁴, fatt li ma rrizultax mill-provi.

Mill-banda l-ohra s-sewqan ikun negligenti jew traskurat meta jkun hemm nuqqas ta' prudenza ordinarja li wiehed ghandu jadopera biex jevita s-sinistri stradali²⁵, kif effettivamente sehh fil-kaz odjern meta x-xufier ma nizzilx il-visor tax-xemx.

Tenut kont ta' dan kollu fil-fehma ta' din il-Qorti n-nuqqasijiet fis-sewqan ta' l-akkuzat hekk kif jirrizultaw mill-provi prodotti jinkwadraw ruhhom taht il-forma ta' sewqan b'manjiera traskurata, bla hsieb u b'nuqqas t'osservanza tar-regolamenti tat-traffiku u mhux ta' sewqan perikoluz.

F'dan l-istadju jrid jigi apprezzat li l-incident sehh fi triq fejn kien involut persuna li kienet qed taqsam l-istess triq. Illum il-gurnata l-kriterji illi jirrelegaw ir-responsabbilita reciproka kemm lis-sewwieq u kemm lil min ikun qed jimxi jew jaqsam it-triq huma stabbiliti fil-gurisprudenza. Di fatti gie repetutamente ritenut li min ikun miexi fit-triq ghalkemm ghandu d-dritt li jkun fil-karreggjata biex jaqsam, ghandu wkoll id-dover li juza l-prudenza biex jaqsam. Irid jinghad pero' li jekk min ikun fit-triq miexi jkun negligenti, dan il-fattur ma jehlisx lix-xufier tal-karozza milli juza dak il-grad ta' diligenza li huwa mistenni minnu, u ghalhekk in-negligenza jew in-nuqqas ta' attenzjoni ta' min hu miexi fit-triq ma

²¹ Puluzija vs. Alfred Vella, Vol. XLIV ; p. 933

²² Pulizija vs. Hardingham , Appell. Kriminali , deciz 19.10.1963

²³ Pulizija vs. Charles Farrugia, Appell Kriminali XXXIX p. 1018.

²⁴ Pulizija vs. Joseph Aquilina , Appell Kriminali, 20.4.1963

²⁵ Pulizija vs. Antonio Spiteri , Appell Kriminali, Vol. XLIV , p.892

xxejinx ir-responsabbilita ta' min ikun qed isuq vettura fl-istess triq illi juza l-prudenza u l-kawtela mistennija minnu.

Fil-kaz odjern l-incident in kwistjoni jikkonsisti f'investiment ta' persuna illi kienet qed taqsam triq principali minn vettura li kienet qed tigi misjuqa fl-istess triq. Mill-atti jirrizulta li l-vettura misjuqa mill-akkuzat kienet ghaddejja fuq in-naha t-tajba tat-triq. F'kazijiet fejn persuna tittajjar minn karozza huma relevanti s-segwenti konsiderazzjonijiet ta' dritt, apparti l-ovvju li l-persuna koncernata trid toqghod attenta minn fejn ser taqsam, kif ser taqsam u meta ser taqsam.

Mill-iskizz ta' l-incident²⁶ jirrizulta li l-karreggjata fejn sehh l-impatt hija 3.8m wiesgha mit-tarf tal-bankina sa nofs it-triq. L-impatt sehh f'distanza ta 2.1m barra mill-bankina, jigsawer i kwazi f'nofs it-triq. Jirrizulta illi ma kienx hemm karozzi pparkjati fit-triq. Jirrizulta wkoll li s-sinistrat kien ftit passi wara l-ewwel grupp li qasam ghan-naha l-ohra. Hawnhekk il-Qorti tagħmel referenza għal sentenza moghtija mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali²⁷ fejn kien gie deciz li:

"Jekk il-pedestrian ma jagħmel ebda att li bih qiegħed l-awtista fi stat ta' sinistru inevitabbi bhal meta jaqsam f'daqqa u jissorprendi lill-konducent jew jagħmel xi moviment insolitu w'inaspettat u johloq emergenza subitanea, id-driver ma jistax jallega b'difiza tieghu jekk jigi f'kollizzjoni ma' dak il-pedestrian il-fatt li dan kien fil-karreggjata."

Dan il-hsieb gie mbagħad elaborat sena wara meta l-Qorti kkonkludiet li²⁸:

"Meta ma hux il-kaz ta' pedestrian li jinzel inaspettatament minn fuq il-bankina, jew li jaqsam jew jitfacċa ghall-gharrieda minn wara xi vettura ohra, jew li johrog minn xi kurva tat-triq, jew li jitfacċa ghall-gharrieda u inaspettatament quddiem

---

²⁶ A fol 20 tal-process

²⁷ Il-Pulizija v Joseph Thornton, Appell Kriminali, deciza 18 ta' Marzu, 1961

²⁸ Il-Pulizija v Wisq Nobbli Markiz A. Cassar Desain, deciza 13 ta' Jannar, 1962

il-karozza, u kazijiet simili d-driver li jinvesti lil dak il-pedestrian ma jistax jinkolpah u jitfa' fuqu l-htija ghall-investiment."

Mill-fatti kollha pprezentati lil din il-Qorti ghall-iskrutinju tagħha minn imkien ma jirrizulta li s-sinistrat għamel xi manuvra azzardata. Ghalkemm huwa minnu li s-sinistrat ma għamilx uzu miz-zebra crossing li hemm fit-triq madankollu kif diga' osservat din il-Qorti, is-sinistrat kien diga' kwazi fin-nofs tat-triq meta safa' mtajjar. Hija l-fehma tal-Qorti li xufier ta' vettura ma jistax jinjora l-prezenza fit-triq ta' pedestrians li minn hin ghall-hin jaqsmu t-triq quddiemu. Għalhekk irid joqghod attent f'kull hin ghall-qsim ta' persuni mingħajr ma jikkreja ncidenti. Kif già nghad huwa dover ta' kull xufier li jzomm *proper look out* sabiex jara quddiemu sewwa. F'dan il-kaz il-Qorti hija tal-fehma illi x-xufier ma setax izomm *proper lookout* ghax kellu d-dija tax-xemx li kienet niezla diretta f'ghajnejh u kif diga' nghad qabel huwa naqas milli jnizzel il-visor tax-xemx u għalhekk holoq għaliex innifsu sitwazzjoni fejn kien qed isuq mingħajr vizwali cara quddiemu.

Fid-dawl ta' dawn il-fatti u l-insenjamenti l-Qorti hija ta' l-opinjoni li ghall-accertament tal-htija minhabba f'kondotta negligenti, għandu jsir il-konfront tal-kondotta ta' l-akkuzat ma' dik tal-persuna li s-sapjenza rumana identifikat mal-*bonus paterfamilias*, jigifieri ma' dik il-kondotta wzata minn persuna ta' intelligenza, diligenza u sensibilita' normali. Dan l-ezercizzju komparattiv iservi ta' gwida oggettiva ghall-gudikant u fl-istess hin ihallih liberu li jivvaluta d-diligenza tal-kaz li jkollu quddiemu.

Infatti l-Qrati Maltin rinfacciat f'xenarji bhal dak in ezami dejjem poggew id-dmirijiet u d-drittijiet tal-persuna fit-triq fil-keffa tal-mizien mad-drittijiet u responsabilitajiet tax-xufier u nfatti gie kemm-il darba ritenut li ghalkemm il-pedestrian għandu dritt li jkun fil-karreggjata biex jaqsam, certament għandu ukoll id-dover li juza prudenza biex jaqsam. Pero' gie enfasizzat ukoll illi kemm-il darba l-pedestrian ikun negligenti dan ma jassolvix lix-xufier milli juza dak il-grad ta' 'reasonable care' li tinhtieg. Sabieb xufier jirnexxi fid-difiza tieghu li l-incident sehh tort tal-persuna li

kienet qed taqsam huwa jrid jipprova li l-persuna li kienet qed taqsam holqot emergenza subitanea mprevedibbli u li allura rrrendietu f'impossibilita' li jirrejagixxi sabiex jevita l-incident. Mill-atti ma jirrizultax il-prova li s-sinistrat holoq din l-emergenza subitanea.

Li jirrizulta mill-provi jirrizulta huwa li s-sinistrat qasam it-triq minghajr ma ghamel uzu miz-zebra *crossing*. Jirrizulta wkoll illi fit-triq fejn sehh l-incident hemm tnejn. Ghalkemm s-sinistrat fix-xhieda tieghu afferma illi huwa kellu sieq wahda fuq iz-zebra *crossing* pero' din il-verzjoni hija kontradetta mix-xhieda ta' diversi persuni li xehdu waqt il-kawza. Meta qieset il-fatti kollha l-Qorti tikkonkludi li l-verzjoni taz-zaghzugh ma għandhiex mis-sewwa u ma temminx illi huwa kien fuq iz-zebra *crossing* meta kien qed jaqsam. Hijha tal-fehma li s-sinistrat kien miexi wara shabu li kienu waslu fuq in-naha l-ohra tat-triq u ghazel li jaqsam warajhom, anke ghax kif jirrizulta mill-iskizz ta' l-incident, iz-zebra *crossing* jirrizulta li hija 30metru 'l bogħod mill-point of impact. Il-Qorti temmen li s-sinistrat ra li kien ser ikollu jimxi aktar biex jaqsam minn fuq iz-zebra *crossing* u ddecieda li jaqta' fil-qasir u qabad u qasam it-triq minghajr ma hares fid-direzzjoni minn fejn kienet gejja l-vettura misjuqa mill-akkuzat. Huwa fatt ukoll pero' li l-akkuzat tajjar lis-sinistrat meta dan kien kwazi f'nofs it-triq, u dan huwa fatt importanti ghall-evalwazzjoni ta' responsabbilita u l-eventwali htija.

Fid-dawl ta' dak li nghad dwar l-agir tas-sinistrat il-Qorti tosserva li l-Highway Code jistipula illi meta wiehed jigi biex jaqsam it-triq għandhom jigu mharsa s-segwenti regolamenti:

"23. Qabel taqsam, ieqaf qabel ma saqajk ihallu l-bankina, fejn int tkun tista' tara jekk ikun gej xi hadd. Tersaqx qrib hafna tat-traffiku. Jekk m'hemmx bankina jew sidewalk zomm lura mit-tarf tat-triq izda kun zgur li tista' tara t-traffiku li jkun gej u li t-traffiku jkun jista' jara lilek."

"24. Hares sewwa madwarek u isma'. Il-vetturi jistgħu jigu minn kull direzzjoni. Isma' sewwa, ghax kultant tista' tisma' t-traffiku qabel ma tarah."

"25. Jekk tkun gejja xi vettura, halliha tghaddi. Erga' hares madwarek u isma'. Taqsamx qabel ma jkun hemm qtugħ mingħajr periklu fit-traffiku u inti tkun zgur li hemm hafna hin. Ftakar, anke jekk vettura għadha 'l bogħod, tista' tkun riesqa b'velocita kbira."

"26. Meta ma jkunx hemm periklu, aqsam dritt it-triq, tigrix, tmurx la genba. Ibqa' hares u sseemma' għat-traffiku waqt li tkun qed taqsam, fil-kaz li jkun hemm xi traffiku li ma tkunx rajtu, jew fil-kaz li jitfaccja xi traffiku ghall-gharrieda."

Illi inoltre l-istess Highway Code meta jitratta dwar zebra crossings jagħmilha cara illi:

"43. Fejn ikun hemm post ta' qsim ghall-pedestrians (jew subway) jew f'distanza ta' madwar 50 metru 'l bogħod minnek, taqsamx it-triq minn x'imkien iehor"

Fil-kaz odjern, kif diga' osservat il-Qorti kif evidenzjat mill-pjanta esebita fil-process tletin metru 'l bogħod minn fejn ittajjar is-sinistrat kien hemm zebra crossing u għalhekk il-vittma setghet qasmet minnha, pero' ghazlet li tagħmel xort'ohra. Hawnhekk isorgi l-argument tan-negligenza kontributorja. Fil-fatt kif jghid il-Professur Mamo fin-Noti tieghu f'pagina 72 jghid li

"Contributory negligence on the part of the victim is not a ground of defence ... because the Republic and not the deceased or his representative is the plaintiff ... It may perhaps be a ground for lightening the sentence.'

F 'sede kriminali persuna akkuzata b'sewqa perikoluz, traskurat u negligenti trid twiegeb ghall-agir tagħha ndipendentement minn dak li jagħmel haddiehor, ammenoche' dak li jigri ma jkunx dovut unikament u esklussivament ghall-htijiet da parti ta' haddiehor. Dana qed jingħad stante li l-"*contributory negligence*" ma tezonerax lis-sewwieq jekk ma tkunx il-kawza unika tas-sinistru²⁹. Issa fil-kaz odjern hija l-fehma ta' din il-Qorti li s-sinistrat ma għamilx sewwa bil-mod kif qasam triq principali qabel iz-zebra crossing pero' xorta wahda tqis li s-sewwieq akkuzat Chalie Muscat huwa hati ta' sewqan traskurat ghax ma rax il-vittma qabel l-incident u dan billi kellu x-xemx f'ghajnejh minhabba li ma nizzilx il-visor. Il-Qorti temmen illi l-incident xorta wahda kien isehħ anke kieku s-sinistrat kien fuq iz-zebra crossing ghax il-fatt hu li l-akkuzat ma kienx qed jara quddiemu. Din il-konvinzjoni l-Qorti waslet ghaliha wara li flieit

²⁹ App.Krim." Il-Pulizija vs P. Vassallo", Appell Kriminali ,Kollez.Vol.XXXVII,iv.p.883.

sew il-faxxikolu tar-ritratti esebiti³⁰ kif ukoll ir-ritratt a fol 85 u r-ritratt a fol 25 tal-process. Fir-ritratti a fol 126 u fol 85 jidher car iz-zebra crossing kif ukoll il-fatt li t-triq hemmhekk hija dritta minghajr kantunieri u ostakoli li jistghu jfixklu l-vizwali tax-xufier. Fir-ritratt a fol 25 id-dija tax-xemx fit-triq hija cara wkoll. Ma hemmx dubju f'mohh din il-Qorti li n-nuqqas ta' l-akkuzat li "....jara sew x' qed jigri quddiemu kien kawza prossima w determinanti ta' l-incident. Lanqas ma jirrizulta li l-appellant kien rinfacciat minn xi emergenza subitanea. Fil-kaz in ezami bil-fatt li l-appellant jidher li ma kienx qed izomm "proper lookout", kien pogga ruhu taht dik li tissejjah "a self inflicted incapacity" li jirmedja tempestivament ghal xi moviment tal-pedestrian - jekk verament kien hemm - li seta' b' xi mod ikkaguna l-incident."³¹

Ma għandux jintesa illi l-accidenti stradali huma ta' spiss kwistjoni ta' disattenzjoni ta' *split second* u l-kontingenzi tat-traffiku jistghu jkunu subitanei u naspettati. Jigi rilfess li għal sewqan negligenti ma hemmx bzonn tal-vjolazzjoni ta' normi guridici specifici, imma bizzejed li jkun hemm negligenza, fis-sens ta' nuqqas ta' prudenza ordinarja li wieħed għandu jadopera biex jevita s-sinistri stradali.

Rigward **it-tieni akkuza** d-difiza argumentat ukoll illi fuq il-post ta' l-incident ma nstabu l-ebda brejk marks li setghu jindikaw li l-imputat kien għaddej b'xi speed eccessiv aktar minn dak permess mil-ligi. Jirrizulta minn dak li stqarr l-imputat stess li ma' l-impatt huwa baqa' sejjer imbagħad irriversja. Tinnota li anke x-xhieda tal-persuni li kien jinsabu mexjin fit-triq hija konfliggenti - ix-xhieda mogħtija miz-zaghzagħ francizi hija li l-akkuzat kien għaddej bi speed eccessiv, izda mbagħad hemm xhieda ohra³² li xehdu li l-karozza kienet ghaddejja bi speed normali. Fid-dawl ta' din ix-xhieda u fin-nuqqas ta' prova lil inhinn minn kull dubju li l-akkuzat kient qed isuq b'velocità in eccess tal-limitu permess f'dik iz-zona, il-Qorti tqis li din l-akkusa ma gietx ippruvata sal-grad rikjest mil-ligi u għalhekk ser tillibera lill-akkuzat minn din l-akkusa.

---

³⁰ A fol 122 sa fol 129

³¹ Il-Pulizija Spettur Jurgen Vella Vs Vincent Cassar , Qorti tal-Appell, 4 ta' Settembru, 2018.

³² Ara xhieda a fol. 77 u 106 tal-process,

Fil-konfront tat-tielet **akkuza** cioe' li kkaguna feriti ta' natura gravi nvolontarjament minhabba kulpa, il-Qorti tosserva li meta si tratta ta' colpa huwa mportanti li jigi ppruvat in-nexus li għandu jezisti bejn l-att u r-rizultat sabiex l-att jiġi jittqies kriminalment imputabbli. Huwa biss jekk jirrizulta *chain of causation* bejn l-att li holoq id-danni u d-danni rizultanti li jiġi jirrizulta culpa. Kif ikkonluda l-Imhallef Harding³³: "Such need for the existence of a chain of causation between the negligent act and the ensuing harm is a requisite for responsibility to exist.....The principle that for culpa to exist there must be the causa nexus between act and event, applies not only with regard to negligence, imprudence, carelessness and unskillfulness, in an art or profession but it is equally requisite in case of non-observance of the regulations." Fil-fatt Maino fil-ktieb tieghu Commentario al Codice Penale Italiano (Vol III, 1622, pg. 286) jghid: "E concorda la gurispurdenza, sancendo che l'inosservanza dei regolamenti non basta a costruire delitto colposo quando fra le inosservanza dei regolamenti e' l'evento funesto non siavi il messa di causalita."

Fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali³⁴ gie ritenut li: "...Tkun xi tkun id-definizzjoni tal-kolpa jibqa' dejjem illi l-elementi tagħha huma voluntarjeta' tal-atti w in-nuqqas ta' previzjoni ta' l-effetti dannuzi ta' dak l-att u l-possibilita ta' previzjoni ta' dawk l-effetti dannuzi. Jekk l-effetti dannuzi li ma jkunux prevedibbli, jew almenu ma setghux ikunu prevedibbli hlief id-diligenza straordinarja, il-ligi ma tesigix u li se mai tista' ggib kolpa levissima li ma hiex inkriminabbi, ma hemmx htija."

Fil-kaz in ezami pero' ma jistax jingħad illi l-effett dannuz ma kienx prevedibbli, ghax sewwieq diligenti għandu jkun jaf illi meta jkollu x-xemx facċata b'tali mod illi ma tkun qed thallih jara t-triq quddiemu, għandu jnizzel il-visor tax-xemx. Min ma jagħmilx hekk u jiddeciedi illi jsuq xorta wahda jkun qed jirrendi ruhu responsabbli għad-danni

³³ Il-Pulizija v-Salvatore Camilleri, deciza 17 ta' Mejju, 1948

³⁴ Il-Pulizija vs John Vella, Appell Kriminali, deciza 15 ta' Frar, 1958.

kkagunti rizultat tan-nuqqas tieghu. Kif diga' stabbilita aktar 'il fuq, ix-xufier naqas li jzomm *proper lookout* u dan wassal biex ittajjar is-sinistrat.

Rigward l-entita' ta' offiza il-Qorti ta' l-Appell Kriminali³⁵ qalet li "Il-kwistjoni ta' jekk offiza hiex wahda hafifa u ta' importanza zghira, hafifa, gravi jew gravissima hi wahda ta' fatt u ghalhekk rimessa ghall-gudikant tal-fatt (fil-kaz ta' guri, ghalhekk, rimessa fidejn il-gurati; fil-kaz odjern rimessa fidejn il-gudikant ta' l-ewwel grad...). Ma hix, ghalhekk, kwistjoni, li tiddependi necessarjament jew esklussivament fuq "opinjoni medika". It-tabib jew toomba jispiegaw x'irriskontraw bhala fatt; u, jekk il-qorti tippermettilhom, jistghu joffru l-opinjoni tagħhom dwar, fost affarijiet ohra, kif setghet giet ikkagunata dik l-offiza, jew ma' xiex huma kompatibbli s-sintomi li jkunu gew klinikament riskontrati. Ikun jispetta mbagħad ghall-gudikant tal-fatt li, fid-dawl mhux biss ta' dak li jkun xehed it-tabib izda fid-dawl tal-provi kollha, jiddetermina n-natura ta' l-offiza".

Tenut kont ta' dak li nghad hawn fuq, fir-rigward tal-griehi sofferti mill-parti leza, il-Qorti tinnota li kif jirrizulta bl-aktar mod car mix-xieħda ta' Dr. Peter Muscat, ma għandha l-ebda dubbju li l-griehi kienu ta' natura gravi u dunque tqis li t-tielet imputazzjoni addebitata fil-konfront tal-akkuzat giet sodisfacentement pruvata u b'hekk l-akkuzat ser jinstab hati tagħha.

DECIDE.

Rigward il-piena illi għandha tigi nflitta fil-konfront ta' l-imputazzjonijiet li gew addebitati lill-akkuzat u li gew pruvati, il-Qorti hija tal-fehma li fl-ewwel lok għandha tizen jekk is-"*sentenza ta' prigunerija sospiza hija mizura opportuna w-ndikata fil-kaz ta' offizi nvolontarji f'incidenti tat-traffiku, ghaliex l-ghan ta' tali mizura jew sanżjoni, fil-fehma ta' din il-Qorti, hu li, fil-waqt li tati opportunita' ohra lill-kriminal qabel ma tibghatu l-habs, proprju li zzomm lill-kriminal milli jerga' jaqa' u jikkommetti xi tip ta' delitt bhas-serq, drogi, frodi li hu jkun abitwat fih u mhux biex ma jergax jahbat b'karozza jew itajjar li xi hadd*

³⁵ Il-Pulizija vs Josep Azzopardi, deciza 30 ta Lulju, 2004.

involontarjament, esperjenza li ovvjament hadd zgur ma jkun iħobb jew jixtieq li jerga' jirripeti. Inoltre l-Qorti thoss li l-pienā karcerarja hija ndubbjament wahda sproporzjonata meta si tratta ta' incident stradali nvolontarju fejn ma jirrikorru l-estremi tas-sewqan bla kont jew dawk tas-sewqan perikoluz. Din il-Qorti thoss li f'kaz ta' sewqan traskurat jew f'kaz ta' ksur tar-regolamenti tat-traffiku piena pekunjarja hija ferm aktar addattata w xierqa"³⁶

Il-Qorti għalhekk wara li rat l-Art. 15(1)(a) tal-Kapitolu 65 tal-Ligijiet ta' Malta, Art. 226(1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, u Art 127(1) L.S.65.11 kif ukoll l-Art.17 tal-Kap.9 Ligijiet ta' Malta filwaqt li ssib lill-imputat Chalie Muscat hati ta' l-ewwel imputazzjoni fejn issir referenza għal sewqan b'manjiera traskurata u hati tat-tielet imputazzjoni, izda mhux hati tat-tieni imputazzjoni u għalhekk tilliberaħ minnha, tikkundannah ghall-multa komplexiva ta' elf u mitejn Euro (€1,200).

Il-Qorti tordna wkoll is-sospensjoni tal-licenzja tas-sewqan tal-hati għal zmien xahar li jibdew jiddekorru min-nofs il-lejl u minuta ta' ghada filghodu.

Dr. Brigitte Sultana

Magistrat

Maureen Xuereb

D/Registratur

---

³⁶ Il-Pulizija vs. Alfonso Abela, Appell Kriminali, deciza fl-10 ta' Marzu 2005